

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2022

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING OCH MÖTEN

Föreningens styrelse har under verksamhetsåret bestått av *Jonas Häggblom (ordförande)*, *Arno Rautavaara (viceordförande)*, *Torolf Östman (sekreterare)*, *Staffan Weckman (kassör)*, *Kim Lindholm*, *Susanne Skogberg* och *Magnus Östman*. *Stina Wikman* har fungerat som bokförare utanför styrelsen. Två styrelsemöten hölls under verksamhetsåret. Föreningens årsmöte hölls i Lovisa

Svenska Medborgarinstitut den 22.4 2022. Förutom de stadgeenliga ärendena bestod programmet av föredrag och bildvisning. Föredragshållare var biologen och naturfotografen *Lotta Sundström*. Hon visade fantastiska bilder från bl.a. Namibia och Uganda. Ett 20-tal personer deltog i naturkvällen.

VERKSAMHETEN PÅ ASPSKÄR

Bevakningen

Tordmule med färsk fångst.

Foto: Arno Rautavaara

Totalt var stationen under år 2022 bemannad i 138 dagar från den 22.4–25.10. På grund av isläget började bemanningen två veckor senare än senaste år. Bemanningen utgjordes av totalt 33 personer (förra året 31) och observatörer som vistats minst fem dygn på stationen har utgjorts av (här i alfabetisk ordning): *Eero Haapanen*, *Martti Hario*, *Pasi Hario*, *Jonas Häggblom*, *Keijo Ikonen*, *Maiu Juurik*, *Arto Juvonen*, *Pihla Kirjokivi*, *Tellervo Kitula*, *Ari Laine*, *Leena Laine*, *Teemu Lehtiniemi*, *Olli-Pekka*

Liinalaakso, *Harri Malkio*, *Olli Okko*, *Tuomas Ola*, *Arno Rautavaara*, *Soili Stenroos*, *Vesa Tuominen*, *Sanna-Kajsa Velmala*, *William Velmala*, *Ruurik Venetvaara*, *Staffan Weckman*.

Dessutom gjordes två utfärder för allmänheten: 21.5 gjorde Vikla III en kryssning för fågelskådare som fick observera skärgårdsfåglar och den arktiska flyttningen. Tringas traditionella båtutfärd med entusiastiska ornitologer gjordes den 3.7.

Häckfågelfaunan

Ladusvalan häckar ärligen på Aspskär

Foto: Arno Rautavaara

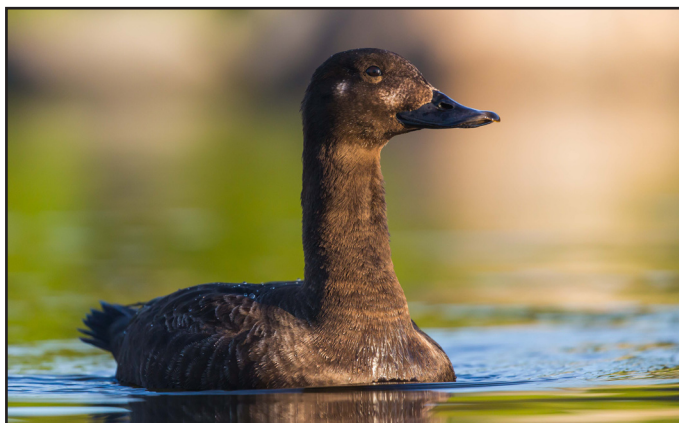
Havsområdena kring Aspskär frös inte helt och hållet under vintern, vilket effektivt hindrade räv och mårhund att ta sig till öarna. Isläget i kustområdet försenade dock verksamheten som därmed startade den sista veckan i april. Häckningen hade dock inletts inom normal tidtabell och de första sjöfåglarna (gräsand, knölsvan och grågås) hade redan inletts äggläggningsperioden i medlet av april.

Maj var kyligare än normalt och ösregnen i slutet av månaden (26.5. föll 37 mm regn) försvårade fiskmåsnas och tärnornas äggläggning. Sjöfågelkullarna klarades sig därmed klart sämre än under de senaste två åren. Värmeböljan i juli gynnade dock tärnungarnas tillväxt.

Totalantalet häckande par på 1317 minskade en aning jämfört med fjolårets 1352 men avsevärt jämfört med den senaste femårsperiodens medeltal på 1602 häckande par. Förklaringen på detta är minskningen av antalet tordmulebon som fick sin början ifjol, men som också detta år fortsatte. På området finns fortfarande ett par tusen tordmular,

men en stor andel av dem vågar inte lägga ägg på grund av havsörnarnas predation. Å andra sidan kunde man i år konstatera att en del tordmular började häckningen senare på sommaren då örnarnas predationstryck minskade. Det samma gällde sillgrisslan. Av totalt 79 bon hade äggen lagts i 16 (20%) bon först i juni-juli, vilket är senare än den normala äggläggningen. Antalet bon var också i detta fall mindre än den senaste femårsperiodens medeltal på 86. Utanför skyddsområdet hittades även 11 bon av sillgrissla på Skarven.

Gällande andfåglarnas häckning kunde en fortsatt minskning konstateras för vitkindad gås (16 par) och ejder (29). För båda arterna innebär det en minskning med nästan 50% jämfört med den senaste femårsperiodens medeltal (35 och 61 par). Inga större förändringar i måsarnas och tärnornas antal kunde konstateras. Dvärgmåsnarna som förra året för första gången häckade på Aspskär ökade nu till 4 häckande par och för första gången häckade nu skrattnås på Aspskär (2 häckande par). Av den tidigare så vanliga silltruten förekom endast ett häckande par som dock inte lyckades producera ungar. Efter en lång paus sedan 2014 häckade morkulla nu på Aspskär. Endast en observation av orre gjordes under året. Den senaste häckningen av orre var år 2017. Inga speciella förändringar i beståndet av tättingar kunde konstateras och antalet häckande par var i stort sett oförändrat.

Svärta (hona).

Foto: Staffan Weckman

Årets fågelobservationer

Den arktiska vårflyttningen var en av de mest anspråkslösa genom tiderna vilket gällde hela norra Finska viken. Uppenbarligen gick sträcket av flyttande alfåglar nu på den estniska sidan och slutsumman uppgick inte ens till 10 % av det normala antalet observerade fåglar. Det samma verkar ha gällt svärtornas och bergändernas val av flyttningstrutter. Sjöorrarnas flyttning inträffar överlag tidigare; flyttningstoppen inföll redan första maj (12 180 individer) och totalsumman iakttagna individer från Aspskär uppgick till 38 000.

De vitkindade gässens flyttning var också blygsammare än vanligt. Under flyttningstoppen den 13.5. observerades 21 000 gäss. Numera går flyttningen till stor del över fasta Finland och till och med i huvudstadsregionen kan man få se massflyttning. Flyttningen pågår också numera över en längre tidsperiod än tidigare.

Under prutgässens flyttningstopp 22.-24.5. inräknades

63 500 gäss. Lommarnas flyttningstopp inföll den 23.5 med 2777 flyttande individer. Vadarflyttningen var mindre än rekordflyttningen för två år sedan. Vårens slutsummor utgjordes av 1970 strandskator, 1910 kustpipare, 510 myrspovar och 7050 kärrensäppor.

Under sommaren observerades förutom en normal vadarflyttning några specialiteter. En ung stationär alförrädare observerades fram till slutet av augusti. Ett sångsvanspar befann sig i området i juli-augusti. Unga svärtor observerades i ett färre antal än tidigare, som mest 200 individer den 28.7. Bland speciella sommarbesökare kan också nämnas jorduggla (två observationer i juli), en observation av prutgås och en skogsduva i juli.

Bemanningen under hösten var rätt fragmentarisk och observationerna av invasionsarter blev därför rätt få. Den stora invasionen av aftonfalk i Finland noterades dock också från Aspskär då 2 unga individer jagade i området

under ett par varma dagar i augusti. Enstaka observationer av spillkråka och gråspett gjordes också på hösten. Två hornugglor och två pärlugglor ringmärktes. Stationens andra ringmärkning av brandkronad kungsfågel gjordes den 24.10.

Småfåglarnas flyttning var anspråkslös med undantag av sädesärlans. Speciell var ändå pilfinkens rikliga förekomst; under den bästa dagen den 5.10. uppehöll sig 25 individer på området. Höstens alfågelflyttning var glädjande riklig. Sammanlagt observerades över 70 000 alfåglar under hösten, av vilka 32 605 under den bästa flyttningdagen den 10.10. Bland andra höga flyttningssummor under hösten kan nämnas 1532 bläsänder den 14.10, 123 stjärtänder och 220 bergänder. Den genom tiderna största flyttningen av kungsörn från Aspskär iaktogs 9.-13.10, då man observerade 4 olika individer.

På hösten deltog manskapet under det första veckoslutet i oktober i den traditionella EuroBirdwatch-kampanjen. Under ett par dagar observerades 1452 fåglar av vilka 188 blev ringmärkta

Totalt observerades 186 fågelarter under året. Bland

rareteterna kan nämnas stäpphök, kornknarr, vittryggig hackspett (första observationen på våren), en berguv (hoade i augusti!), dammsnäppa, taigasångare, brandkronad kungsfågel (3 observationer) och gulhämpling.

Jorduggla.

Foto: Jonas Häggblom

Övriga djur och växter

Under året observerades sälar under 15 dagar. Sex gråsäl kunde artbestämmas (som mest 4 individer), vikare endast en gång (1 individ). De övriga observationerna utgjordes av icke artbestämda individer, som mest 8 individer. De flesta observationerna gjordes under våren och sommaren och på hösten gjordes endast en sälobeservation. Under förvåren observerades 1–2 uttrar, men efter mitten av juni gjordes inga flera observationer av arten. Ett rådjur ropade den 27.6. på området.

Snokar påträffas numera inom området på alla holmar förutom Haverören. Också små ungar kunde observeras. Åkersork förekom under året rätt sparsamt, och det kunde gå många dagar mellan observationerna.

Tistelfjärilen hade sin rikligaste förekomst den 15.7. Andra arter förekom, men inte med så stora dagssummor. Mest rörde det sig om enskilda och sporadiska observationer. Fem nya insektsarter för området kunde artbestämmas.

Snokar observeras numera regelbundet på Aspskär

Foto: Arno Rautavaara

Ringmärkning

Göktyta

Foto: Martti Harjo

Under året ringmärktes 3 177 fåglar varav majoriteten utgjordes av nätfångster. Under den bästa fångstdagen den 2.5. ringmärktes 405 flyttfåglar. Av häckfågeln ringmärktes mest sillgrisslor, skräntärnor, fisktärnor, gråtrutar och tordmular. För området nya ringmärkningsarter blev grågås, snatterand, skrattnås, dvärgnås och turkduva. Artmässigt gjordes de flesta ringmärkningarna sedan vanligt för området på rödhake 896, lövsångare 523 och kungsfågel 471. Också 115 gransångare ringmärktes. Av sillgrisslorna ringmärktes 108 individer vilket är nytt rekord för Aspskär.

Av fåglar som ringmärkts på Aspskär rapporterades under året 221 återfynd. Största delen utgjordes av fåglar

som ringmärkts på Aspskär under de närmaste dagarna. Den största andelen av kontrollerna utgjordes av sillgrisslor (62 anmälningar som berörde 59 olika individer). Av dessa hade 8 ringmärkts i Sverige som boungar. De intressantaste av de övriga kontrollerna av häckande fåglar utgjordes av en för fem år sedan ringmärkt småskrake, en för åtta år sen ringmärkt storskrake, en för fem år sedan ringmärkt strandskata liksom en silvertärna och en sädesärla som likaså hade ringmärkts för fem år sedan. En på Aspskär ringmärkt 17 årig storskarv hittades död på Högsåra.

På Aspskär kontrollerades en häckande fisktärna, som

ringmärkts för 12 år sedan i Namibia under flyttningen, närmare bestämt den 15. februari 2010 på ett avstånd på över 9000 kilometer! En rödhake som ringmärkts på hösten 2021 på Lågsjär på Åland kontrollerades på våren på Aspskär och en i Enare den 8.9. ringmärkt sävsparv kontrollerades 24 dagar senare på Aspskär.

Nämnas kan även ett nyligen introducerat märkningsprogram av skärpiplärka där ringar med läsbar färgmärkning används. På Aspskär ringmärktes 4 fåglar med den nya ringen och den första avläsningen gjordes från ett avstånd på endast 8 kilometer på Hamnskär.

Samarbetspartners och information

Utgående från stationen gjordes taxering av antalet häckande par av storskarv i kolonier i Lovisa skärgård på begäran av *Finlands miljöcentral*. *Forststyrelsen* delgavs Aspskärs uppgifter om antalet häckande par för användning i den riksomfattande uppföljningen av skärgårds-

fåglar och hotkategorier. *Forststyrelsen* delgavs också uppgifterna om skrântärnorna på Skarven. Till *Nylands NTM-central* skickades en rapport om verksamheten på skyddsområdet.

Underhåll av utrustningen, stationen och landskapsvård

Några större renoverings- och reparationsarbeten gjordes inte detta år. En renovering av vaktstugans övre våningsfönster inleddes och den kommer att fortsätta under sommaren 2023. Skorstenen sotades den 23. maj. Terrassens och uteförrådets överbyggnader samt utedassets trappa impregnerades. Vedförråden fylldes som vanligt på med drivved som hittades längs stränderna och är för tillfället välfyllda.

Roddbåtens skador reparerades med glasfiberförpackning och bryggan som fick skador av förra årets högvatten reparerades. Båtarna fungerade bra under hela säsongen och motorbåten fick sedvanlig vinterförvaring i Gislom.

Vresros avlägsnades med rötter från 12 bestånd. Projektet innebär ett långsamt arbete för hand och förutsätter granskning av växtligheten årligen eftersom alla rotsystem inte fås bort på en gång. Manskapet samlade som vanligt in skräp från stränderna, men mindre skräp en

vanligt hittades. Totalt fördes tre säckar blandavfall från stränderna till fastlandet.

Foto: Arno Rautavaara

FÖRENINGENS ÖVRIGA VERKSAMHET UNDER ÅRET

Föreningen har under året bevakat miljöfrågor som berört Lovisa med omnejd. Under året har föreningen också upprätthållit kontakten till centralorganisationen Natur och Miljö r.f. *Albert Weckman* representerade föreningen på Natur och Miljös förbundskonferens den 9 april och har dessutom representerat föreningen i Natur och Miljös styrelse under året.

I föreningens verksamhet ingår också exkursioner med natur- och fågeltema för medlemmar och andra naturintresserade. Under verksamhetsåret arrangerade föreningen 3 utfärder. Den första utfärden, vinterexkursionen, arrangerades den 5 mars. Utfärdaren gick till Smedsholmarna vid Lappom. Ansvarig för utfärden var *Jonas*

Hägglom. Föreningens traditionella nattsångarexkursion arrangerades den 3 juni i fint väder. Exkursionen gick till Tessjöträsket, Teutjärvi, Tammijärvi och Hindersby. Ansvarig för utfärden var *Magnus Östman*. Höstexkursionen ordnades den 1 oktober. Den gick som vanligt till Lappträsk. Huvudattraktionen var gässen och havsörnarna som besöker åkrarna. Ansvarig för exkursionen var *Staffan Weckman*.

Den traditionella naturkvällen ordnades den 18 november. Forskaren *Andreas Lindén* föreläste om ugglor och deras läten och *Torolf Östman* visade bilder med temat ”Astrofotografering - den fascinerande natthimlen”. Drygt 20 personer deltog i naturkvällen.

Ekonomi

Vakthållningen och verksamheten på Aspskär har varit möjlig tack vare ekonomiskt stöd från *Lovisa stads byggnads- och miljönämnd och Aktiastiftelsen*. Föreningen tackar bidragsgivarna varmt. Understödet har tryggt verksamheten på skyddsområdet trots en för tillfället rätt ansträngd ekonomi. Ett stort tack riktas också till vaktmanskapat för deras insats för naturskyddet och fågelforskningen på Aspskärs naturskyddsområde.

Medlemskåren har under året bestått av två slags medlemmar. En del av medlemskåren har betalat sin årsavgift

direkt till föreningen, medan övriga har betalat sin avgift via centralorganisationen Natur och Miljö r.f. Föreningen har därmed 87 aktiva medlemmar.

Borgå den 21 april 2023

Torolf Östman, sekreterare

Foto: Magnus Östman

Foto: Jonas Häggblom

ASPSKÄR 2022 häckfågelfaunan/pesimälinnusto

E = Enskär, A = Aspskär, Ö = Ören, K = Kobben, VB = Västra Båkländet, H = Haverören

		E	A	Ö	K	VB	H	Tot./yht.
Knölsvan	Kyhmyjoutsen	1	1		1	1	1	5
Grågås	Merihanhi			1	1			2
Kanadagås	Kanadanhanhi							1
Vitkindad gås	Valkoposkihanhi	4	1	6	4		1	16
Snatterand	Harmaasorsa			1				2
Gräsand	Sinisorsa			1				3
Skedand	Lapasorsa				1			1
Vigg	Tukkasotka	5		2	2	1	1	11
Ejder	Haahka	5	2	6	16			29
Svärta	Pilkkasiipi							8
Knipa	Telkkä							0
Småskrake	Tukkakoskelo							15
Storskrake	Isokoskelo	5	3					8
Tot./yht.								107

		E	A	Ö	K	VB	H	Tot./yht.
Strandskata	Meriharakka	1	1	1	1	1	1	6
Större strandpipare	Tylli	2	1	2	1			6
Roskarl	Karikukko	1		1				2
Drillsnäppa	Rantasipi	1	1		1			3
Rödbena	Punajalkaviklo	2	1	2	2			7
Morkulla	Lehtokurppa		1					1
Tobisgrissla	Riskilä	7	7	1	4		15	34
Tordmule	Ruokki						500	500
Sillgrissla	Etelänkiisla						79	79
Fisktärna	Kalatiira	63		6	66			135
Silvertärna	Lapintiira	66		22	3			91
Dvärgmås	Pikkulokki	1			3			4
Skrattmås	Naurulokki				2			2
Fiskmås	Kalalokki	129	3	28	4		1	165
Silltrut	Selkälokki				1			1
Gråtrut	Harmaalokki	2	14	1	47		48	112
Havstrut	Merilokki				1		1	2
Tot./yht.								1150

		E	A	Ö	K	VB	H	Tot./yht.
Ladusvala	Haarapääsky	5						5
Skärpiplärka	Luotokirvinen	1	2	1	1	1	1	7
Sädesärkä	Västaräkki	3	2	3	2	2	1	13
Stenskvätta	Kivitasku	1	2	1		1		5
Koltrast	Mustarastas	1	1			1		3
Ärtsångare	Hernekerttu	1	1			1		3
Törnsångare	Pensaskerttu			1		1		2
Lövsångare	Pajulintu	1	2		1	1		5
Blåmes	Sinitiaainen		1					1
Talgoxe	Talitiaainen	1						1
Kråka	Varis		1		1	1	1	4
Stare	Kottarainen	5	1					6
Bofink	Peippo	1	2			2		5
Tot./yht.								60

Långskarven

Skräntärna Räyskä 95

Nätskarven

Sillgrissla Etelänkiisla 11

ASPSKÄR 2022 Ringmärkningar/Rengastukset

Rödhake	Punarinta	896	Törnskata	Pikkulepinkäinen	5
Lövsångare	Pajulintu	523	Svarthätta	Mustapääkerttu	5
Kungsfågel	Hippiäinen	471	Vitkindad gås	Valkoposkihanhi	4
Gransångare	Tiltalitti	115	Bergfink	Järripeippo	4
Sillgrissla	Etelänkiisla	108	Grönfink	Viherpeippo	4
Talgoxe	Talitiainen	76	Rödbena	Punajalkaviklo	3
Rödstjärt	Leppälintu	72	Större strandpipare	Tylli	3
Gärdsmyg	Peukaloinen	64	Dvärgmå	Pikkulokki	3
Blåmes	Sinitiainen	57	Buskskvätta	Pensastasku	3
Ärtsångare	Hernekerttu	58	Härmsångare	Kultarinta	3
Gråsiska	Urpiainen	45	Varfågel	Lapinharakka	3
Skräntärna	Räyskä	41	Rosenfink	Punavarpunen	3
Domherre	Punatulkku	39	Snatterand	Harmaasorsa	2
Fisktärna	Kalatiira	37	Ejder	Haahka	2
Sidensvans	Tilhi	33	Svärta	Pilkkasiipi	2
Taltrast	Laulurastas	32	Lundsångare	Idänuunilintu	2
Svartvit flugsnappare	Kirjosieppo	31	Havstrut	Merilokki	2
Gråtrut	Harmaalokki	30	Hornuggla	Sarvipöllö	2
Tordmule	Ruokki	27	Pärluggla	Helmipöllö	2
Koltrast	Mustarastas	29	Trädpiplärka	Metsäkirvinen	2
Silvertärna	Lapintiira	26	Ängspiplärka	Niittykirvinen	2
Törnsångare	Pensaskerttu	24	Björktrast	Räkättirastas	2
Grå flugsnappare	Harmaasieppo	24	Sävsångare	Ruokokerttunen	2
Trädgårdssångare	Lehtokerttu	22	Kärrsångare	Luhtakerttunen	2
Bofink	Peippo	22	Rörsångare	Rytikerttunen	2
Sädesärä	Västaräkki	21	Svartmes	Kuusitiainen	2
Ladusvala	Haarapääsky	17	Grågås	Merihanhi	1
Stare	Kottarainen	17	Vigg	Tukkasotka	1
Järnsparv	Rautiainen	15	Kärrsnäppa	Suosirri	1
Trädkrypare	Puukiiپیjä	13	Skrattmå	Naurulokki	1
Grönsiska	Vihervarpunen	13	Ringduva	Sepelkyyhky	1
Större hackspett	Käpytikka	11	Turkduva	Turkinkyyhky	1
Sävsparv	Pajusirkku	11	Göktyta	Käenpiika	1
Sparvhök	Varpushaukka	10	Spillkråka	Palokärki	1
Fiskmå	Kalalokki	9	Blåhake	Sinirinta	1
Pilfink	Pikkuvarpunen	9	Grönsångare	Sirittäjä	1
Småskrake	Tukkakoskelo	7	Brandkronad		
Drillsnäppa	Rantasipi	6	kungsfågel	Tulipäähippiäinen	1
Skärpiplärka	Luotokirvinen	6	Kråka	Varis	1
Busksångare	Viitakerttunen	6	Gulsparv	Keltasirkku	1
Strandskata	Meriharakka	5		Totalt / yht.	3177
Stenskvätta	Kivitasku	5		Arter / lajeja	83
Rödvingetrast	Punakylkirastas	5			
Mindre flugsnappare	Pikkusieppo	5			